

Röjning

Detta ämne nås även via: *Slyröjning* och *Kantslätter*

När man säger röjning ligger slyröjning och kantslätter närmast till hands att tänka på men röjning kan också ses som ett samlingsbegrepp för att hålla fritt från alla typer av hinder inom vägområdet.

Att hålla fritt från hinder inom föreningens vägområde avseende **uppställning** av sådant som hindrar sikt och säkerhet behandlas på en särskild ämnessida. Här beskrivs främst röjning av sly och grenar.

Röjning omfattar att klippa gräs, beskära träd, röja sly och liknande. Arbetet bör ske på sensommaren om man vill undvika rotskott, men kan annars göras även vid annan tidpunkt på året. Även nedtagning av träd inom **vägområdet** ingår i föreningens ansvar, dock med skillnaden att berörd fastighetsägare då först måste vidtalas och att gagnvirket (stammarna) tillhör fastighetsägaren.

Kemiska preparat bör undvikas och manuell eller mekanisk röjning istället tillämpas.

Biologisk mångfald och artrika vägkanter är något även en **vägförening** bör värna om. Ur denna aspekt är det bra att avvakta sikt- och slyröjning till en bit in på säsongen, eftersom en för tidig kantslätter kan minska antalet arter eller till och med utrota arter om växterna slåtrats innan de har satt och spridit sina frön.

Det är föreningen som **väghållare** som ansvarar för

Scanna koden med din mobil för att gå till sidan

Filmer

Tips – Slyröjning och hinder

Tips – Kantslätter

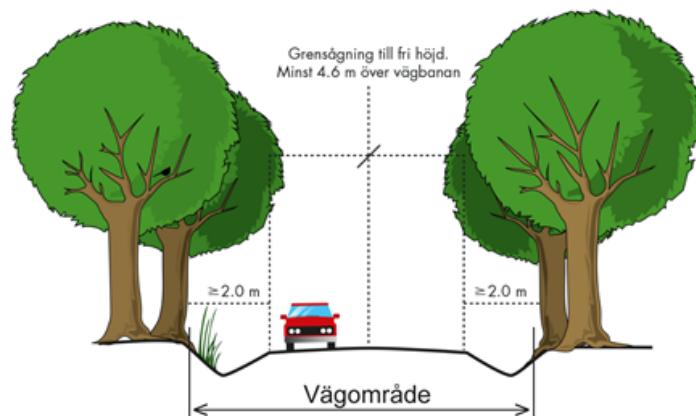

Tips –

all röjning inom vägområdet. Det är alltså föreningen som ska se till att detta görs och betala kostnaderna för det.

Man kan dock tänka sig att föreningen tar ett **stämmobeslut** om att arbetet ska utföras av respektive fastighetsägare längs dennes **fastighet** för att hålla kostnaderna nere, men om någon vägrar kan styrelsen inte tvinga dem. En medlem kan aldrig åläggas arbetsplikt, bara åläggas att betala de kostnader föreningen har fördelat enligt gällande **andelstal**. Om en eller flera vägrar röja får alltså föreningen bekosta detta längs de fastigheterna och kostnaden fördelas på samtliga medlemmar enligt andelstalen.

Om det finns önskemål från några fastighetsägare att de vill röja själva för att få det snyggare utfört så kan styrelsen gå med på detta. Det är dock viktigt att styrelsen och fastighetsägarna i förväg är överens om hur mycket som ska tas bort.

Bilden visar ett exempel där det upplåttna utrymmet är 2 meter från körbanekant.

Över körbanan ska man hålla fritt upp till 4,6 meters höjd. Över dikesområdena gäller att man ska ha fri sikt även från förarplatsen i stora fordon. I praktiken innebär det upp till ca 2,5-3 meter över körbanas nivå. Se också till att ha fri sikt för vägbelysningen så

att ljuset faller på vägen och inte hindras av träd och grenar. Röjning kring vägbelysning görs lättast när kvällsmörkret lagt sig och belysningen är tänd eftersom det då är lättast att se vad som ska tas bort.

Häckar

När det gäller beskärning av häckar, buskar och prydnadsträd som växer inne på privat tomt eller i trädgård men hänger ut över tomtgränsen in i vägområdet gäller att fastighetsägaren ska vidtalas innan beskärning sker. Innan beskärning sker bör styrelsen säkerställa hur långt från körbanekanten vägområdet sträcker sig på den aktuella platsen.

Vill fastighetsägaren själv sköta beskärningen är det OK, och kan undvika att föreningen anklagas för att allvarligt ha skadat häcken vid beskärningen.

Utökad röjningsrätt

Föreningens röjningsrätt gäller i första hand inom **upplåtet utrymme** enligt anläggningsbeslutet inom vägområdet, men i många fall har föreningen röjningsrätt även utanför vägområdet. Detta kan då till exempel vara formulerat så här i anläggningsbeslutet:

"Rätt upplåts att hugga bort eller kvista växande träd, buskar eller annan växtlighet inom ett avstånd av två meter från vägområdets ytterkant, dock ej på tomtmark."

Som "vägområdets ytterkant" räknas då nedre släntfot eller toppen på dikets bakslänt, det senare är markerat med heldragna streck i bilden ovan.

Privat tomtmark

Träd, buskar och häckar inne på privat tomt eller i

trädgård omfattas normalt inte av röjningsrätten, om det inte uttryckligen framgår av anläggningsbeslutet. Ett ytterligare villkor brukar i sådant fall också vara att det ska finnas "*synnerliga skäl*" för åtgärden. Synnerliga skäl handlar då främst om att växligheten kraftigt påverkar trafiksäkerheten på vägen och det inte kan lösas på annat sätt.

Informationsplikt och äganderätt

För all röjning inom område för utökad röjningsrätt eller på privat tomtmark gäller att fastighetsägaren måste informeras i förväg, även om sådan rätt finns enligt anläggningsbeslutet.

Växtlighet som tas bort utanför upplåtet utrymme i vägområdet tillhör fastighetsägaren och styrelsen bör därför göra upp hur detta ska hanteras, i första hand är det gagnvirket (stammarna) som är av ekonomiskt värde som avses.

Växtlighet som tas bort inom upplåtet utrymme i vägområdet tillhör föreningen, och tas om hand enligt styrelsens bedömning. Gagnvirket (stammarna) tillhör dock fastighetsägaren.

Särskilda fall

Allmän rättighet

Om det saknas en särskild upplåtelse att sikt- och slyröja, finns de allmänna grannelagsrättsliga reglerna i jordabalken att falla tillbaka på. Dessa regler ger väghållaren rätt att ta bort i vägområdet "*inträngande rot eller gren*", dock ska växtlighetens ägare först ges tillfälle att själv utföra arbetet.

Stormfällda träd

Ifråga om **stormfällda träd** gäller delvis andra regler

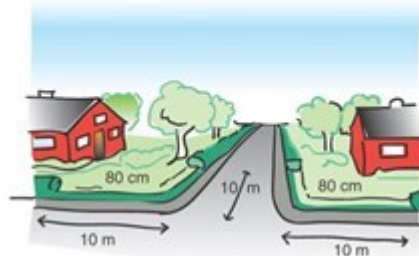
som beskrivs på en separat ämnessida.

Sikttriangel i korsning

Tänk på att röjning inne på tomtmark inom detaljplanerat område är fastighetsägarens ansvar. Föreningen kan **inte** gå in på privat mark för att säkerställa hela denna sikttriangel.

Enligt 8 kap 15 § i plan- och bygglagen (PBL) ska en tomt skötas så att risken för olycksfall begränsas och så att betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer. Det innebär att tomtägare är skyldiga bland annat att sköta häckar och annan vegetation så att trafiksäkerhetsfara inte uppstår. Med tomt menas här en för bebyggelse avsedd enhet.

Sikt och fri höjd i praktiken
I korsningar på bostadsgator där trafiken kan förväntas hålla lägre hastighet än 50 km/tim, bör i en sikttriangel med 10 m sida, häckar och annan växtlighet eller föremål vara högst 80 cm höga.

Det faller dock **inte** på styrelsen att se till att detta efterlevs, utan det är kommunen som med stöd av 11 kap. PBL kan meddela föreläggande mot tomtägaren. Som exempel ur rättspraxis (före PBL trädde ikraft) kan nämnas RÅ 1967 not. K 68 och RÅ 1972 not. C 20, där Regeringsrätten godtagit byggnadsnämndens förelägganden om nedskärning av häck i gatukors till 80 centimeter inom 10 meter från vägkorsning.

Frågor & Svar

Måste föreningen i förebyggande syfte ta ner alla träd

inom vägområdet som riskerar att skada något om de blåser ner? ^

Nej, det kan man inte säga generellt eftersom alla träd i praktiken kan blåsa ner.

Om det däremot är ett skadat eller dött träd som står inom vägområde som föreningen förvaltar bör styrelsen agera och göra en bedömning om det ska tas ner i förebyggande syfte.

Hur bör styrelsen agera om ett skadat eller dött träd som riskerar att falla över vägen står på en angränsande privat fastighet? ^

Då bör styrelsen påtala risken för fastighetsägaren, och fastighetsägaren bör överväga att ta ner trädet. Det är ägaren till den privata fastigheten där trädet står som ansvarar för skador om trädet faller.

 Uppdaterad den 27 Nov 2023, 10:13

 Faktagranskad den 06 Oct 2023, 15:50

RIKSFÖRBUNDET ENSKILDA VÄGAR

Riksförbundet Enskilda
Vägar
Riddargatan 35
114 57 STOCKHOLM
kansliet@revriks.se
08-20 27 50

Telefonväxels öppettider:
Måndag-Onsdag 9-12 samt
13-15
Torsdag 9-12
Fredag 9-12 samt 13-15

Plusgiro: 35 77 63-2
Plusgiro: 4888 201-3
Bankgiro: 5528-1109
Organisationsnummer:
802008-9713

